

עמי כץ:

„פיזור אפרו של ארתור רובינשטיין הוא כפייה דתית!“

הפסנתרן הדגול ארתור רובינשטיין ציונו לפזר את אפרו מעל ירושלים. טדי קולק כבר התחיל להכין הלוויה ממלכתית. אך לא רובינשטיין ולא קולק הביאו בחשבון את הרבנות הראשית.

כאדם חילוני כעסתי כאשר שמעתי כי הרבנים אינם מאשרים את קיום צוואתו של רובינשטיין. רצונו של אדם כבודו. ואם האיש רוצה שיפזרו את אפרו אחרי שישפרו את גופתו – למה לא. בעצם?

יש רב אחד. שאותו אני מכבדת מאוד. הרב עמי כץ מעיר-אונות. שהוא אחד הלוחמים בכפייה הדתית. פניתי אל הרב כץ ושאלתי אותו:

● **אתה מצדיק את הרבנים שאסרו פיזור אפרו של רובינשטיין בירושלים?**

גופתו של אדם. או שהיא נקברת או שהוא תורם אותה למדע. ארתור רובינשטיין ציווה שישפרו את גופתו. מבחינת ההלכה זה אסור, אך זו זכותו של אדם, ואני האחרון שידגול בכפייה רתית. אך יש רבר אחד שצריך להבין: אם היה אפרו של רובינשטיין מפורז בהרי ירושלים, אף כהן לא יכול היה להתקרב לאזור. וכשאני אומר אף כהן, אני מתכוון לכמה עשרות אלפים כאלה בארץ, ואני בתוכם. זה לא נראה לי פייר כלפי אותם אנשים, זוהי בעצם כפייה במובן ההפוך — רובינשטיין כצוואתו היה כופה עלי להתרחק מהירושלים.

● **כתוב בתורה שלכהן אסור להתקרב אל מקום שבו מפזר אפרו של מת?**

בספר ויקרא כתוב, כי הכהן אסור בטומאת המת. לכהן גדול אסור אפילו לשבת שיבעה על אביו ואמו.

● **בהנני אינם הולכים להלוויית בנם או אביהם?**

לכהן רגיל אסור להיכנס לבית הקברות, אך יש היום הרבה בתי-קברות בארץ שבהם יש חלקות שבהן קיים מרחק סביר מהקברים האחרים, ושם קוברים את הכהנים, כדי שבניהם יוכלו להשתטח על קברותיהם.

● **לכהן אסורה טומאת המת. אך האפר בעצם אינו המת עצמו?**

בתורה כתוב, שכל מה שיצא או נשאר, או אפילו חלק מהמת, הוא בחזקת טומאה לכהנים. וכשאנו מדברים על אפר, אין אנו מדברים על חלק אלא על המת כולו, כך שעל אחת כמה וכמה. טומאת מת היא הטומאה החמורה ביותר לכהנים. את יודעת שאני לא יכול לעבור דרך הר הזיתים, כי אני כהן? הירדנים סללו כביש באמצע הר הזיתים, ועלי לנסוע דרך עוקפת. יש שילוט מיוחד: מותר או אסור לכהנים. לכן גם אסור לכהנים להתגורר במלון אינטר-קונטיננטל שעל ההר.

● **אם כך, אסור לכהנים להתגורר גם במלון. הילטון בתל-אביב, הבנוי על בתי-הקברות המוסלמי.**

קודם כל, מרוב מבחינת ההלכה היבשה על קברים ישראלים. יהודיים. לגבי קברים של לאומים אחרים, הרי שאין להם קדושה, למרות שאסור חלילה לחללם.

רעיה הרניק:

„לא בחרתי בבגין והוא לא בחר בי!“

בדרך כלל איני נוהגת למרסם במדור זה קומוניקט לעיתונים. אני נוהגת לשוחח באופן אישי עם המרואיינים. במקרה של רעיה הרניק נהגתי בבחינת יוצא מהכלל.

גברת הרניק היא אמו של גוני ז"ל, שנפל בבופור. ראשי-הממשלה מנחס בגין שלח מיכתבי-תנחומים למישפחות השכולות. לגברת הרניק לא נשלח מיכתב כזה. ביקשתי את תגובתה.

היא היססה. לדבריה, היא נכוותה על-ידי העיתונים, שלא אחת סילמו את דבריה.

רעיה הרניק ביקשה רשות לכתוב את הדברים. אחר כך הקריאה לי בטלפון את דבריה.

אני מפרסמת פה את הדברים כפי שהוכתבו לי מניה בתוספת כמה שאלות אישיות:

אין זאת חובתה של ראשי-הממשלה לשלוח מיכתבי-תנחומים למישפחות הנופלים, וזאת זכותו לכתוב רק להורים שריעותיהם מוצאות חן בעיניו. צר לי רק שבעת שהחיללים נשלחים למילחמה, אין הם או מישפחותיהם נשאלים לדעתם, וכמו שכתב ראשי-הממשלה ליחידה שעמדה בשערי ביירות: „אתם לא בחרתם בי או בשרהביאחון, ואף על פי כן תמלאו פקודה.“

לא ביקשתי את מיכתבו של ראשי-הממשלה ולא אני היא שפניתי אליו, גם לא ידוע לי מי פנה אליו, אלה לא היו צענים מהיחידה של גוני, כפי שפורסם בעיתונים. חמור מאוד בעיני שכנראה יש עוורים „המצנזרים“ מיכתבים המגיעים או לא מגיעים למר בגין.

● **למה את מתכוונת?**

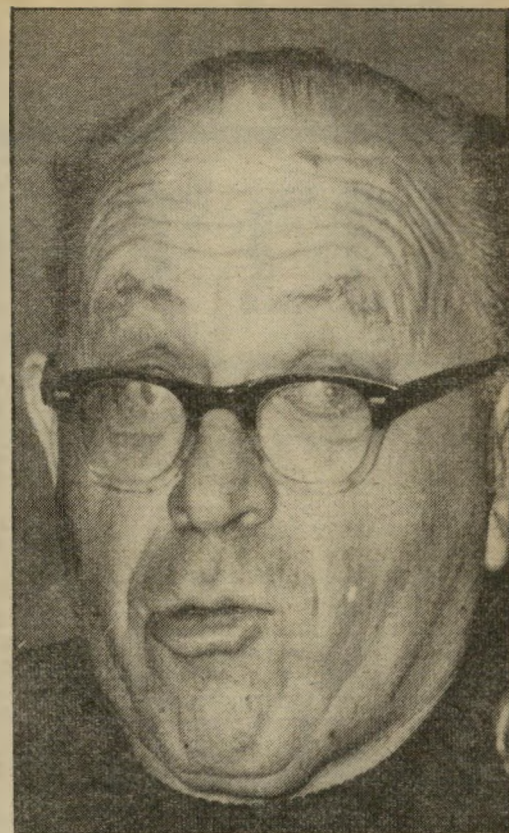
ידוע לי, כי מיכתבי הורים שכולים התומכים בראשי-הממשלה זכו בתשובה במיברק ממחרת יום-הגיעם, ואילו את המיכתב של מישפחת שרף, הוריו של עמיקם שרף שנפל בבופור עם גוני, לא הראו אפילו למר בגין, שזא יקוצרו חייו מרוב צער.

● **איך את יודעת שלא הראו למר בגין את המיכתב?**

אני יודעת. כמו שהשמועות ממני הלכו לאחרים, כך השמועות על אחרים הגיעו אלי. מישפחת שרף כתבה מיכתב למר בגין לפני חודשיים, ועד היום לא קיבלה תשובה ואפילו לא אישור שמכתבה אמנם הגיע לתעורתו. ראשי-הממשלה, המוכן במיסגרת תפקידו לקצר חייהם של 450 בחורים צעירים, חייב לשאת בתוקף היותו ראשי-ממשלת-ישראל גם באי-הנעימות הנובעת מתגובת הורים שבניהם נפלו, ואפילו אם הם לא בחרו בו.

● **ידוע לך אם במילחמות קודמות נהגו ראשי-משלות לשלוח מיכתבי-תנחומים להורים השכולים?**

לא, אינני יודעת אם כתבו. זו לא חובתו של ראשי-ממשלה לכתוב מיכתבי-תנחומים. מכל מקום, הוא יכול לבחור לעצמו את התגובות של ההורים השכולים, כשם שהוא לא בוחר לעצמו את החיילים בשעה שהוא לוקח אותם למילחמה. לגבי, כמו שהוא לא בחר בי, אני לא בחרתי בו.

ד"ר יעקב ארנון:

„לשרי-האוצר היו סיבות לדחות את העיסקה!“

אני אוהבת את הסיפור שמספר מני פאר על מנהל הבנק שלו, שהעיר אותו בוקר אחד ואמר לו שהוא בחובה. מני לא התבלבל והשיב: תגיד, אתה זוכר את חשבון הבנק שלי מלפני שבועיים? כן. אמר מנהל הבנק. אני עוקב באופן קבוע אחרי חשבונך. אתה זוכר, אמר לו מני, שהיה כתוב שם 10 שקלים זכות? כן. אמר המנהל, מיקרה נדיר. אז תגיד לי, השיב לו מני, אני הערתי אותך בבוקר כדי לומר לך את זה?

כן. ככה זה. כולנו חיים על אובר-דראפט. חוץ מאלה שלאבא שלהם יש בנק. אני מכירה כמה בנים שלאבא שלהם יש בנק, ואני יכולה לומר לכם שלהם אין אובר-דראפט.

סיפור מכירת הבנק הבינלאומי לבנק המיזרחי הוא סיפור השנה בכלכלה. מי שחשב שחברי קבוצת „דנות“ עומדים להרוויח את 100 מיליוני הדולרים שלהם בקלות. טעה. לא צריך להיות כלכלן כדי להבין שהסיבה לכך שחברי הקבוצה קבעו שהעיסקה לא תתבצע אחרי דצמבר 82 היא כדי להתחמק ממש. אך איש אינו מוכן לשוחח על העיסקה בחופשיות. משום-מה, הכל חוששים לדבר.

פניתי לד"ר יעקב ארנון, מי שהיה מנכ"ל מישרד-האוצר, ושאלתי:

● **האם אתה היית מאשר את העיסקה?**

אני מניח שלמרות שאיני חשוד כתומך במדיניות שרי-האוצר, הרי שבנוראי היו לו סיבות טובות לא לאשר את העיסקה. איני יודע מספיק על מה שעומד מאחרי העיסקה. אני מניח שיש כאן נסיון התחמקות ממסי-הכנסה וממסים אחרים, אך איני יכול לתת חוות-דעת סופית על כך. מכל מקום, נראה לי שלשרי-האוצר היו סיבות טובות לעכב את העיסקה: